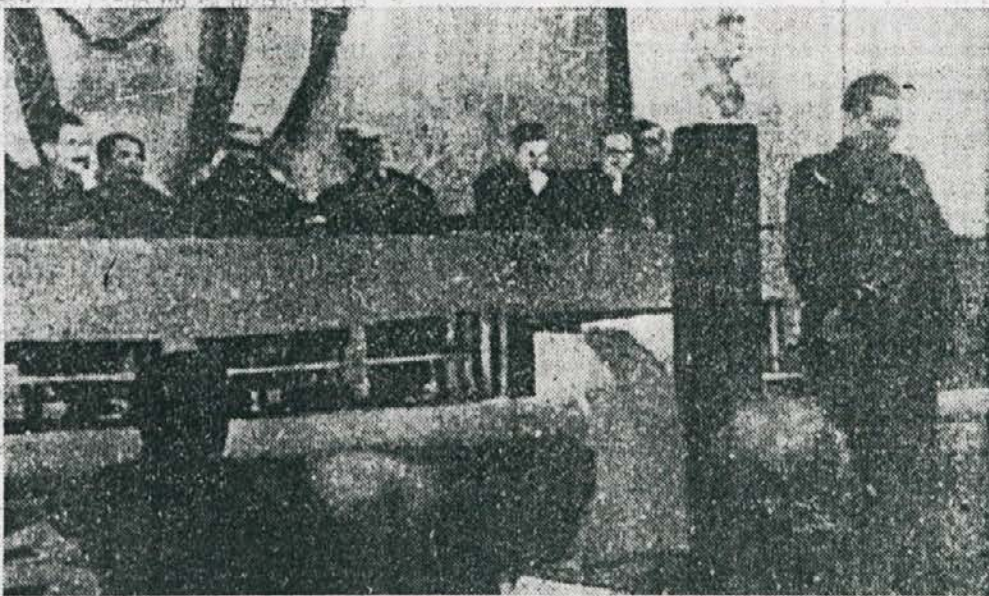
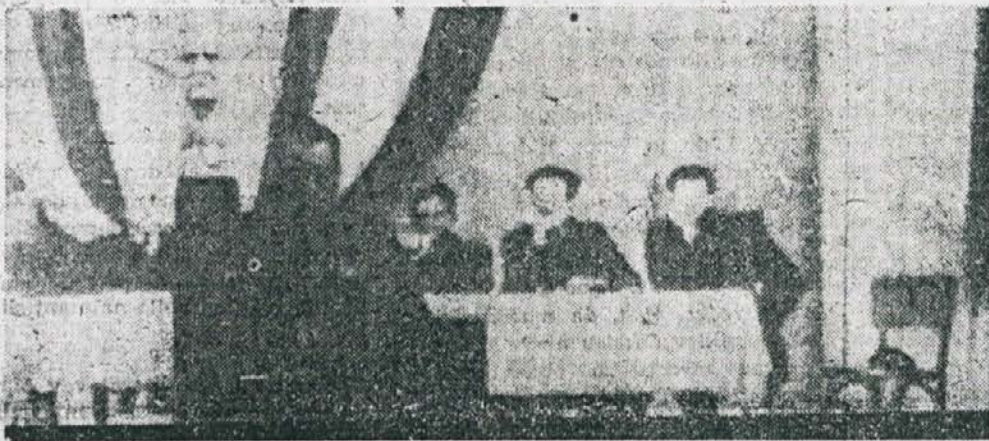
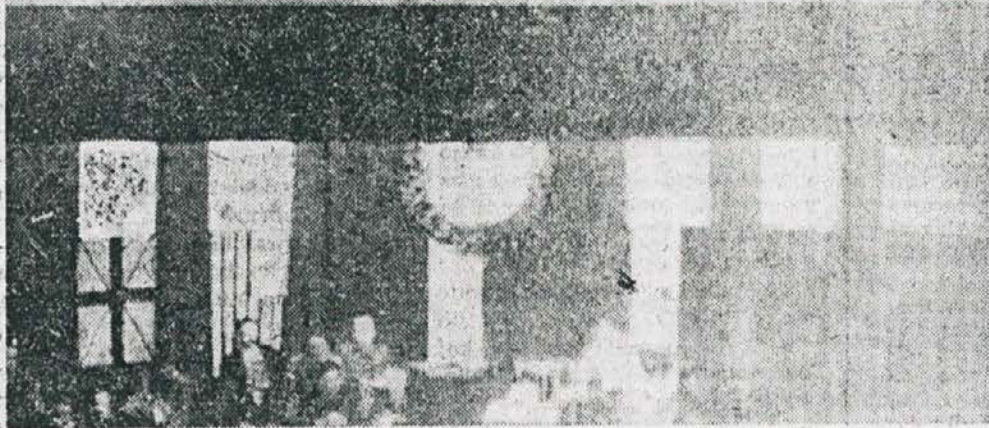

NAROD SI BO PISAL

Ko se je ustvarilo vojaško sodelovanje v jugoslovanskem okviru in se je pokazalo, da se hočejo tudi posamezna osvobodilna gibanja združiti v zvezo osvobodilnih gibanj Jugoslavije, je postalo nujno, da proces preorientacije iz samostojnosti v zopetno jugoslovanstvo pospremimo z jasno in javno izjavo, z manifestativno opredelitvijo, ki bi razglasila načela novega jugoslovanskega sožitja in enkrat za vselej vzpostavila gospodarska in politična poročstva zoper kakršnokoli izrabo. Če tega ne bomo storili, bomo kljub puščanju federacije zapluli v nevarno smer centralistične restavracije. Zato čutim, da je treba idejo novega sožitja južnih Slovanov približati Slovencem prav prepričljivo in previdno, se pravi z rezervami, ki smo jih dolžni sebi in svojim zgodovinskim izkušnjam.

(Eduard Kocbek, Listina, Iz razmišljanja po kočevskem zboru, 1943)

Za Slovenijo lahko pomeni program razvoja tudi nekaj več. Gre za to, da na osnovi programa okrepimo elemente političnosti in državljalnosti ter premagamo občutek majhnosti. To so vprašanja, ki so v sedanjem trenutku zelo pomembna in odločilna. Centralizem in odtujevanje sta preživela načina preteklega obdobja. V svojem razvoju smo dosegli stopnjo, ko gradimo v Jugoslaviji kakovostno nove odnose, v katerih dobivajo poleg organiziranih oblik združenega dela še posebno mesto nacionalne skupnosti. Na republiški in zvezni ravni gradimo novo državnost, ki raste iz naših specifičnih razmer, interesov in potreb ter mora biti samoupravna po nastanku in vsebini.

(Komisija za družbene ekonomske odnose pri CK ZKS. Teze o idejnopoličnih osnovah za izdelavo programa družbeno-ekonomskega razvoja SR Slovenije. Iz uvodnega razmišljanja, 1968)

Nacionalno čustvo ni zgolj muzejska, romantična, hejslovanska zavezanost svoji tradiciji, svoji zemlji, zgodovini. Nacionalno čustvo ni samo priklenjenost na svoj košček zemlje, niso korenine, ki smo jih pognali tukaj in nas zavoljo tega obvezujejo k »ljubezni« do svojega naroda. Tudi ni samo intimno in samo s seboj in v sebi potešeno prepričanje o svojem plemenu, o njegovi neuničljivosti, ki narekuje spoznanje o preseganju družbenopolitične aktualne problematike. Ni nikakršna nadtvarna, poduhovljena kategorija, ki se obrača vase in zase. Nacionalno čustvo ne dovoljuje spoznanja o celostnosti, ki presega vsak angažman.

Autentična vednost o sebi in svetu danes ne more dovoljevati takšnih miselnih izhodišč. Pravo nacionalno čustvo ne more in ne sme biti obeleženo s samozadovoljstvom in lagodnostjo. Svojo bitnost mora narod dokazovati s sredstvi političnega boja, ki je v tem trenutku edini možen. Dogodki v svetu nam dokazujejo, da postaja nacionalno čustvo gibalno mnogih akcij, ker je močnejše od ideologij in ekonomskih sistemov. Svojo moč projicira navzven, v družbo, v politiko, v dnevno dogajanje, samo sebe neprestano presega in zadobiva široka obeležja. Pojmovanja o nacionalnem čustvu, ki je samo v sebi potešeno, bo mogoče sprejeti šele tedaj, ko bo življenjska resničnost in dejanskost spoznana po objektivni razvidnosti (ekonomsko, kulturno, politično itn.), dokazovala, da smo se narodnostno uresničili in potrdili. Tedaj, ko bo vsak izmed nas videl, da ni več nobene potrebe po preseganju stvarnega reda in stvarnih razmerij.

Spričo teh neizogibnih spoznanj moramo slovenski študentje eksplozivno, vendar odgovorno in stvariteljsko, kadar je treba, reagirati na vsako negacijo naše narodne biti, kjerkoli se pojavlja ali se bo pojavila. Ne oziraje se na to, odkod in zakaj prihaja. Ne smemo namreč pozabiti na čisto enostavno dejstvo, da naš narod bo (obstajal, živel), dokler »bomo«. »Bomo« pa le tedaj, če bomo borbeni in ustvarjalni, nonkonformistični in zavzeti.

Ko letos bolj ali manj neprizadeto spremljamo obletnico prvih slovenskih taborov, ko se spominjamo kočevskega zbora in zasedanja v Jajcu, ki sta Slovencem zagotovila državljalnost in zdravo uresničevanje svoje narodne samobitnosti, slovenski študentje ne smemo pozabiti, da se zgodovina naše državnosti ni začela in končala ob teh resnično pomembnih mejnikih. Zgodovinski dogodki še izraziteje terjajo od nas akcije, tehtanje svojih odločitev in prepričanj.

Izhajajoč iz načel, ki temeljijo na svobodnosti in sproščenosti posameznika, pa ga zato še močnejše zavezujejo, moramo biti udeleženi. To je neizprosna nujnost. In odgovornost.

DRAGO JANČAR

Katedra

MARIBOR
LETNIK IX.
ŠT. 3
28. 10. 1968

peti plenum odbora ZŠ MVZ

Zelimo organizacijo, v kateri se ne bomo počutili tuji

Na petem plenumu odbora ZŠ MVZ, ki je bil 17. 10. 1968, so udeleženci razpravljali o novi zvezi študentov, in to na podlagi predloga koncepta nove ZŠ. Do tega plenuma je bilo sestavljenih na kupe takšnih in podobnih predlogov za koncept o novi zvezi študentov oz. o novi skupnosti slovenskih študentov. Da se študenti za ta predlog zanimajo, pa je pokazalo večurno živo razpravljanje o tem na plenumu. Predlog koncepta, ki so ga člani plenuma od točke do točke potanko predelovali, seveda ni še nič dokončnega, nič hermetičnega. Po plenumu bo odbor ZŠ razmnožil ta koncept s popravki in dopolnitvami v tolikih izvodih, da si ga bo vsak študent lahko dodobra ogledal. Prav ob tem se bomo lahko študentje aktivno izkazali, zlasti še ob misli na to, da niso bile upoštevane vse zahtevane možnosti v juniju, in ob misli, da bi nova slovenska skupnost študentov pomenila nov korak k uresničevanju slovenske narodne bitnosti.

Za sestavljalca koncepta (in seveda za vse slovenske študente) je uresničitev nove skupnosti slovenskih študentov zelo važna, saj sedaj slovenski študentje ne moremo enakopravno sodelovati v centralnem odboru ZŠ niti enakopravno odločati. Že sami pogoji so različni in z ozirom na to hočemo ustvarjati svojo politiko.

V novi zvezi študentov je eno zelo važnih načel, da bi študente na kakršenkoli način čim bolj angažirali, saj študent ne sme in ne more biti samo sita in samozadovoljna gmeta. Studentje se naj vključijo v ZŠ, da bodo tam lahko resnično delali in s tem potešili svoj angažma, saj v konceptu pravilno piše: »Vsak študent v okviru študentske skupnosti ima enake možnosti za uveljavljanje svojih idej... Edino pluralizem idej v okviru študentske skupnosti bo pogojil dialog in razgibal študentsko aktivnost.«

Iz koncepta je razvidno, da je sestavljalce vodila težnja po izključitvi ZŠ od nekaterih družbenopolitičnih institucij (npr. ZM, ZK, SZDL). Tudi po mnenju nekaterih članov plenuma bi se študentje radi otresli varuštva vseh institucij, ki tako ali drugače avtoritativno nastopajo znotraj ZŠ. Idealna bi bila takšna skupnost slovenskih študentov, kjer bi se študenti (komunisti in nekomunisti) borili z argumenti (ne pa z avtoriteto). Uveljavijo naj se samo tisti, ki so sposobni zagovarjati in izpolnjevati svoja argumentirana načela.

Ziva razprava se je razvnela ob akcijskem programu predloga koncepta nove ZŠ, kjer piše: »Prizadevati si moramo za vzpostavitev ustvarjalnega in enakopravnega dialoga s študentskimi gibanji v svetu, predvsem z »novo levico« ter s študenti v jugoslovanskih visokošolskih centrih, ki bo obogatili naše programe z novimi idejami. Predvsem korist dialoga z »novo levico« lahko preraste študentski okvir. Zavedati pa se moramo, da enakopraven dialog brez jasnega koncepta, močnega idejnega jedra in popolne odprtosti ne bo mogoč.« Nekateri prisotni je mučila misel, kaj sploh je »nova levica«. Iz koncepta namreč ni razvidno, kaj bi naj bila oziroma kakšen program in ideje bi naj imela »nova levica«. Nekateri člani plenuma so bili mnenja, da je »nova levica« radikalnejša od najbolj radikalnih institucionaliziranih organizacij, strank in partij na zahodu.

Toliko glede idejnega predloga koncepta nove skupnosti slovenskih študentov. Ko pa bodo in če bodo študentje ta koncept sprejeli, pa bo zahtevala nova skupnost slovenskih študentov precejšnje reorganizacijske spremembe, s katerimi pa si še sami sestavljalci tega predloga koncepta nove ZŠ niso na jasnem.

OLGA CERIC

OPRAVIČILO:

Tovarišu Miroslavu Slani se opravičujemo, ker je bilo njegovo ime na lepljenki v prvi številki pomotoma odrezano.

SPOROČILO BRALCEM:

K sodelovanju vabimo vse, ki menijo, da lahko z argumenti in zdravim razumom nasprotujejo stališčem v kateremkoli sestavku, ki ga objavimo. Menimo, da je treba v Katedri najprej uveljaviti načelo pluralizma, za katerega se zavzemamo. Smo za JAVNOST mnenj in prepričanj. Nasprotujemo vsakemu zaplotniškemu obrekovanju in kavarniškem načinu diskuriranja.

Uredništvo

Katedra

LIST MARIBORSKIH ŠTUDENTOV IZDAJA ODBOR ZŠ MVZ

KATEDRO UREJA UREDNIŠKI ODBOR:
OLGA CERIC, DRAGO JANČAR, IVO RUDOLF,
BRACO ZAVRNIK, JANEZ GUJT, BOGO CERIN (FOTOREPORTER)

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO JANČAR
TEHNIČNI UREDNIK: MARJAN ZMAVC
SEKRETAR: ERVIN HARTMAN

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: ŠTUDENSKI DOM, OB PARKU 5 - TEL. 22004 -
CENA IZVODA 50 PAR (LETNA NAROČNINA 10 ND. ZA USTANOVE
IN PODJETJA 15 ND) - ZIRO RACUN 518-678-548
NENAROČENIH SLIK IN ROKOPISOV NE VRAČAMO

skozi pe riskop

V 10. številki Dialogov smo lahko na zadnji strani prebrali sestavek z naslovom NASI GRAŠKI ŠTUDENTJE. Citiramo: »Gradec (avstrijski Graz) se polagoma spet pojavlja kot kraj, kjer študirajo slovenski visokošolci. Ljudski glas ve povedati, da jih je letos že približno petdeset. Iz različnih vzrokov: ker ceneje študirajo, ker bliže študirajo, ker jih ne pestijo razne študijske omejitve, kot jih doma. Ali se za te študente kaj zanimamo? Ali Zveza študentov Jugoslavije kaj skrbi zanje? Bodo naši v Gradcu obnovili tradicijo nekdanjih slovenskih akademskih društev? Pa mislimo 'kaj na to, kako jih bomo po študiju vključili v naše življenje?« Menimo, da ne bo popolnoma držalo tisto o cenejšem študiju in študijskih ugodnostih. Zdi se nam namreč, da je vmes tudi nekaj provincialnega snobizma. Na vprašanje, kako skrbimo zanje, pa bo dal verjetno odgovor odbor Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov. Ljudski glas pa ve povedati tudi, da mariborski akademiki v Gradcu niso nič kaj preveč zavzeti za obnavljanje tradicij naših nekdanjih akademskih društev, pa tudi to, da gosposdiče ne zanima preveč, kako in kaj je z zvezo študentov Jugoslavije itn.

Sporočamo vsem, ki so navadno zelo na trnju, kadar študentje napovejo demonstracije, da demonstracij zaradi (ne)tope vode v novem študentskem domu ne bo. To je bil drastičen primer študentskih demonstracij, ki ga je predložil član plenuma. Pobude za to in obenem strah je dobil ob osnutku koncepta nove zveze študentov, kjer so (neumestno, po njegovem mnenju) tudi študentske demonstracije navedene kot način uveljavljanja študentskih stališč.

Kljub temu, da zadnje čase zelo dosti govorimo o novi skupnosti slovenskih študentov, je odbor zveze študentov MVZ dal natisniti študentske izkaznice po starem in v srbohrvaščini. Pravijo: previdnost je mati modrosti!

Precej časa se je razpravljalo na vseh mogočih in nemogočih forumih o opravičljivosti obstoja višje stomatološke šole v Mariboru. Dovolj dobro so nam znani rezultati, boljše rečeno posledice teh razpravljanj. Zato pa vsaj vi študentje, ki ste poslednji iz »rodu diplomantov« na tej šoli, vsaj vi se izkažite v teh zadnjih vzdihljajih vaše šole s svojo aktivnostjo, s svojo prisotnostjo zdaj in tukaj. Ne izgovarjajte se na aktivnost znotraj šole, ne bodite

navzven mimo! Kdaj pa kdaj, vas ponižno prosimo, se lahko udeležite tudi kakšnega plenuma, razgovora ali seje ali prireditve, ki so odsev dela študentov v ZŠ. Vabljeni so tudi predstavniki pedagoško znanstvenega sveta.

Ze nekaj študentov je zadrugi študentov predložilo zanimiv predlog, da naj bi zadruga »po-pestrila« svojo že tako pestro dejavnost in odprla otroškovarstveni oddelek za otroke študentov. Zadruga je ta predlog začasno spravila v predal in bo počakala, ko bodo zgradili še en stolpič za študentke in študente.

Kako dobro je to, da so v samoupravnem procesu na šoli vključeni tudi študenti, nam zgovorno potrjuje izjava direktorja višje ekonomsko komercialne šole, kako vljudno morajo prosjačiti študente, naj se udeležujejo sej sveta letnika. Vendar pa sama udeležba še vendar ne pomeni samoupravljanja!

Na pedagoški akademiji pa včasih zelo enostavno rešujejo samoupravljalni proces med študenti, saj so izvolili v samoupravne organe tiste, ki so se najmanj branili in jih je bilo najmanj slišati.

Skupina mladih literatov v Mariboru se čuti ogrožene in meni, da je njihov humanizem prizadet zaradi izdaje Kataloga, zato snuje nekak Antikatalog. Zgleda torej, da bo prišlo še do enega cirkusa.

Uredniški odbor je skupaj z odborom zveze študentov sklenil, da bo Katedro v kratkem začel urejati redakcijski kolegij, nekakšen »razširjen uredniški odbor. Ta resolucija je bila predlagana in sprejeta zavoljo tega, ker so nekateri očitali Katedri enostranost in zagledanost vase. Seveda bo razširjeni uredniški odbor delovno telo. Člani bodo sodelovali tudi kot aktivni publicisti. Verjetno bo že naslednja seja predsedstva določila člane redakcijskega kolegija.

Vsak dan (od ranega jutra pa do poznega večera) je kegljišče pred novim študentskim domom zasedeno. V zadnjem času se je zanimanje za to »športno panogo« zelo povečalo zaradi sodelovanja predstavnic nežnega spola.

Predsedstvo zveze študentov Jugoslavije je sklicalo sejo, kjer bi naj obravnavali vprašanja, ki se nanašajo na reševanje in realiziranje junijskih študentskih zahtev. Na seji bodo govorili tudi o svetovnem festivalu mladine in študentov v Sofiji in o aktualnih vprašanjih reforme visokega šolstva v Jugoslaviji.

še ena alternativa

Biti prisoten, gibati se, živeti, delati in uravnava-
vati svojo akcijo, ki želi biti ustvarjalna, znotraj
institucionalizirano ukrojenega sveta, obenem pa
kategorično postavlja imperativno zahtevo po
temeljni, revolucionarni spremembi tega istega
sveta, je žalostna alternativa. Prvo je lahko brez-
osebno manipuliranje, drugo anarhistično rohen-
jenje zoper vse in vsakogar, kar je v skrajni
konsekvenci z vidika funkcionalnosti enako prv-
nemu. Pristajanje na dani in dograjeni in do-
končno urejeni svet. Kakor hitro pa želimo
stvarnost presežati in spreminjati, smo se pri-
morani vprašati po principih ali celo načinih,
ki bodo naravnali našo akcijo, da se ne bomo
vedno znova soočili z zastavljeno alternativo.
Naše kritično motrenje je vselej razpeto med
splošnim in konkretnim, med impresionističnim
in analitično-strokovnim načinom obravnavanja.
S pomočjo analitičnega ali tudi partikular-
nega načina kritike obstoječega, počasi in vztraj-
no lezemo naprej (v sferi »ekonomskega«, na
primer), če gledamo z vidika čisto socialne de-
terminiranosti, z vidika tega trenutka, tega danes
in tukaj, ki ga živimo. Če sprejmemo to mož-
nost kot edino dejansko, kot edino možno, lahko
rečemo, da je impresionistično in posplošeno ob-
ravnavanje stvarnosti le stopicanje na mestu.
Seveda pa je evidentno, da je ugotavljanje tako
nevzdržnega protislovja mogoče le zavoljo nez-
relosti neke sredine, ki ne more in ne zmore
v svojih interpretacijah preseči okvira, ki jim
je bogsigavediti zakaj in kako določen in vanje
same trdno zazidan. Se teže je, kadar je ta okvir
uokvirjen z drobnimi spekulativno miselnostjo, s
hipokrizijo... kadar pričakuje povsod in vselej
samo sebi in svojemu modus operandi in ču-
stvovanju ustrežajoče miselne projekte.

Takšen okvir dojemanja in razumevanja stvari
okrog sebe in v sebi, seve, ne zmore preseči in
dometi. Tudi tega ne, da vsakdo izmed nas, ki
še ni vkovan v proces brezosebnega opravljanja,
izvrševanja, kreira zgodovino v najširšem pome-
nu besede. Da je vse, kar stori in reče in napiše,
del tega poslanstva. Ko delujem tukaj in danes,
sem vedno in povsod, pravi Edvard Kocbek v
Listini. Gotovo pa ta misel velja le za one, ki še
niso pristali na že omenjeno brezosebno »oprav-
ljanje«.

Ce se torej deklarativno izrekam za zahtevo po
preobrazbi našega danes in tukaj, moram ta tre-
nutek nenehno presežati. Če ga hočem prese-
gati, se moram boriti in upirati. Tako se ures-
ničujem.

Metode so takšne in drugačne, nikakor pa njho-
va oblika ni vesoljnega pomena. Odvisna je od
prostora in časa, kjer delujem in živim. To se-
veda še ne pomeni, da moram upoštevati insti-
tucionalizirani stroj sveta, ne morem pa ga od-
misli, ker brez tako urejenega sveta ne morem
biti. Obstoj takšnega sveta je potreben in prvi
vrsti zavoljo tega, da me neprestano opozarja, da
se mi vsiljuje, da mi dokazuje, kako sem utes-
njen in odtujen, kako se moram upreti in upirati.
Seveda pa s tem, ko mi je jasno KAJ moram,
še nisem ničesar dokazal ali ugotovil, kaj šele
razrešil. Ne vem namreč, KAKO naj uresničuj-
jem ta svoj KAJ.

Poglejmo konkretno. Primera je sicer nekoliko
banalna in sama v sebi nezadostna, vendar mi
kot človeku, ki se uresničuje skozi politiko kot
politično bitje (po Ruplu), ta trenutek najbolj
ustreza.

Franoski in beograjski študenti so se borili na
barikadah, slovenski smo se pogovarjali z vlado.
TAKRAT smo se borili za takšne ali drugačne
spremembe. Kontinuitete pa nismo dosegli. Ne
gre za kontinuiteto v smislu nenehne anga-
žiranosti in politizacije, marveč za kontinuiteto bor-
be, ki je sama v sebi potešana.

Izhodišča alternativa torej ni postavljena v
brezračni prostor. Implicira vprašanje naše člo-
večnosti, našega odnosa do politično urejenega
sveta.

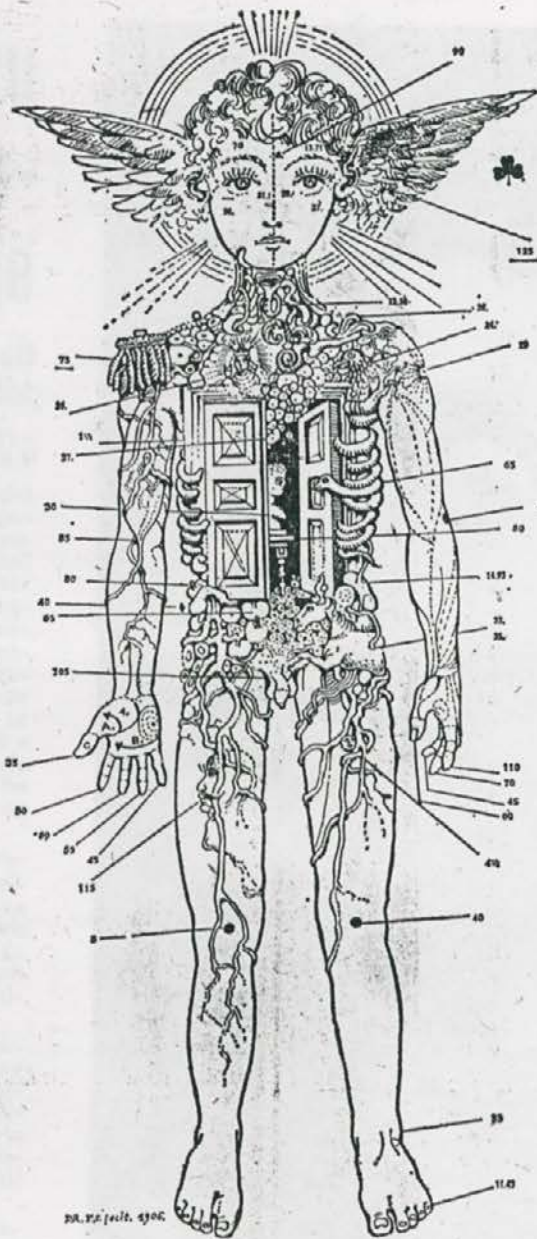
Seveda ostajam nedomišljen. Rad bi, da bi me
kdo dopolnil ali zavrnil.

D. J.

UREDNIŠTVU KATEDRE MARIBORSKIH ŠTU-
DENTOV

odgovor olgi čerič in riku vračko

Prosim, da v skladu z zakonom o tisku objavite
v prvi naslednji številki Katedre naslednji od-
govor na sestavek: Beseda dve o vesti in zavesti

novinarjev radia Maribor, ki je bil objavljen v
2. številki Katedre, dne 14. oktobra 1968.

V omenjenem sestavku obravnavata Olga Čerič
in Riko Vračko moje »moralne kvalitete«, mi
očitata, da sem v spornem sestavku Koga naj
prevetri in odpihne študentski veter, objavljen-
em v mariborskem feljtonu, dne 6. oktobra 1968,
razčlovečil samega sebe ter vse pisanje podredil
svojim zasebnim mešetarskim ambicijam. Na-
dalje pravita, da je najhujši očitek mojim »mor-
alnim kvaliteta« to, da sem v času, ko sem
bil glavni in odgovorni urednik Katedre (od 1.
oktobra 1967 do 31. junija 1968) nosil posamezne
članke, ki bi bili »pevarni« za mojo uredniško
in novinarsko eksistenco, brez pristanka uredniš-
kega odbora na vpogled raznim možem, ki so
angažirani v družbenem življenju.

O lastnih »moralnih kvalitetah«, žal, ne morem
sam razpravljati; je že tako, da ni važno, kaj
misli človek sam o sebi. O honorarju, ki sem ga
prejemal kot urednik Katedre, pa naj izjavim
le to, da si ga nikoli nisem sam določal, niti ga
sam jemal iz katerekoli blagajne. Honorar je do-
ločal odbor zveze študentov mariborskih višjih
šol.

Kaj sta hotela avtorja s sestavkom v Katedri do-
seči, je razvidno takoj, saj v vsem sestavku ni
niti besede o spornih vprašanjih, ki jih je obrav-
naval sestavek v mariborskem feljtonu (6. ok-
tobra 1968). Takoj je razvidno tudi dejstvo, da
želita s tem preusmeriti razpravo na drugo pod-
ročje. Vprašanja o posojilih nista avtorja razlo-
žila niti v izjavi Zadruga študentov in dijakov,
objavljeni v feljtonu 13. oktobra 1968, niti v dru-
gi številki Katedre, 14. oktobra 1968.

Kljub večkratnim izjavam odgovornega uredni-
ka radia Maribor, sta navedla v Katedri NERES-
NICEEN podatek, saj sestavka »Koga naj prevetri
in odpihne študentski veter« sploh NISEM PI-
SAL JAZ.

S tem sta torej Olga Čerič in Riko Vračko načela

vprašanje moralne odgovornosti novinarja za
sestavek, ki ga le-ta sploh ni pisal.

Darko Pašek

V Mariboru, 17. oktobra 1968

pripsis

Kar v začetku naj poveva, da se naj ne sklicu-
jejo na zakon o tisku tisti, ki ga sami ne spoštu-
jejo. Uredništvo Katedre nama je dovolilo, da
sva v odgovoru Darka Paška uporabila takšno
metodo kot radio Maribor, ki je iz izjave Zadruga
objavil samo izveček.

Na koncu tega izvečka pa je radio Maribor do-
dal svoj pripsis, ki pa je bil namig na »nekak-
šen primanjkljaj« (saj ga sploh ni, ker je ob
pregledu blagajne bil ugotovljen višek) in na
»neupravičena« posojila. Za ta namig nima radio
Maribor nikakršne osnove. Naj pa poveva še to,
da je med »neupravičenimi« posojili, ki smo jih
dajali prenekaterim drugim študentom, všteto tu-
di posojilo Darka Paška (900,00 N din). Za naju
ni to noben izgovor, ko pravi Darko Pašek, da si
ni sam jemal denarja iz blagajne. Oh, ti preproš-
čina! Kaj Darko Pašek ne ve, da je tisti prav
toliko kriv, ki daje v malho, kot tisti, ki jo drži.
Darko Pašek opravičuje sestavek radia Maribor
s tem, ko pravi, da on ni avtor. Res je, da nam
odgovorni urednik na večkratno zahtevo ni hotel
povedati avtorjevega imena in se je vedno izgo-
varjal, da za vso zadevo odgovarja sam. To nam
je tako jasno, da odgovarja odgovorni ured-
nik. Vendar se z ozirom na to opravičujeva, ko
sva imenovala za avtorja sestavka Koga naj pre-
vetri in odpihne študentski veter Darka Paška.
Torej ni avtor, ampak je akter tega sestavka, kar
pa ne zmanjšuje njegove odgovornosti. Misliva,
da Darko Pašek tega ne bo mogel zanikati, saj
je sam izjavil odboru zveze študentov, da če
le-ta ne bo naredil reda v zadrugi, bo to storil
on sam po radiu.

Razprave o poslovanju zadruga ne nameravava
speljati drugam, niti ne nameravava dajati no-
benih izjav v opravičilo poslovanja zadruga, saj
smo že v odgovoru radiu Maribor pojasnili, da
doslej zadruga še nima v rokah nobenega urad-
nega in dokončnega dokumenta (razen dveh za-
pisnikov, od katerih se drugi močno razlikuje od
prvega).

Kot sklep polemike pa naj napiševa besede nekega
univerzitetnega profesorja iz Ljubljane, ki je
z ozirom na sestavek v feljtonu rekel: »V Mari-
boru se zopet grede provincialne mrhovinarje«.

Olga Čerič

Riko Vračko

PRIPIS K PRIPISU:

S tem Katedra zapira svoje strani nadaljnji po-
lemiki o vprašanjih, ki zadevajo odgovornost
vodstva Zadruga študentov in dijakov ter »vest
in zavest novinarjev radia Maribor«. O tem vpra-
šanju bomo pisali, ko bo služba družbenega knji-
govodstva izdala odločbo.

Uredništvo

Ljudje radi bero katedro zastonj!

Pred nekaj leti se je eden naših sodelavcev sprehajal po
nekaterih zahodnoevropskih prestolnicah in na svoje veliko
žalovanje opazil pulte naložene s časopisi in zraven majh-
no škatlo za denar. V svoji jugoslovanski duši je takoj
ugotovil, da je nekaj narobe. Seveda, nikjer daleč naokoli
ni bilo prodajalca teh časopisov Ljudje so si sami jemali
časopise in metali denar v pripravljeno škatlo.

Ker so sodelavci Katedre znani kot izredno bistri ljudje,
ni bilo treba sklicati simpozija o prosti prodaji lista, tem-
več smo brez oklevanja (že pred leti) postavili na Parti-
zansko cesto mizico z nekaj izvodi Katedre in dodali še
škatlo za denar. Naš urednik pa je celo žrtvoval svojih
zadnjih pet kovačev, da bi ljudje vedeli, kam je treba me-
tati denar. Poskus je popolnoma uspel. Nekatere priče so
pozneje izjavile, da je ob 18. uri mizica še vedno obstajala,
vendar smo ob 19. uri našli samo še škatlo, v kateri je
bil lep pisan kamenček, ki smo ga pozneje podarili Ka-
tedri za geografijo na pedagoški akademiji.

Vendar se nam vera v naše blago ljudstvo ni zlomila.
Bivše dogodke smo pripisali huliganom in letos postavili
kar tri samopostrežna mesta za naš časopis. Pred narodno
banko v Slovenski ulici, pred Modno hišo in v garderobi
samopostrežne restavracije Center.

Ker še mizice niso bile odpisane iz naše knjigovodske
evidenice, prosimo brauce, da malce pobrskaajo na podstrel-
jih in poiščejo kakšno odsluženo mizico, kajti v poznih ve-
černih urah nismo mogli najti nobenega sledu o mizicah,
Katedri in denarju.

Upanja v uspeh pa že vseeno nismo izgubili, saj smo pre-
pričani, da so ljudje Katedro vsaj prebrali in s tem ob-
gatali svojo socialistično zavest.

N. Šoštarič

stran 3

nekaj pripomb k osnutku kulturnega koncepta mariborske regije

Ivo Rudolf
Drago Jančar

DELAJSKI RAZRED, SAMOUPRAVLJANJE IN KULTURA

Zasedanje je bilo sklicano z namenom, da se poda idejni projekt nadaljnjega delovanja kulturnih institucij s podarkom na večjem pritegovanju širših slojev v kulturo. Ugotovljeno je bilo, da je usmeritev kulturne akcije med širše plasti prebivalstva nujna potreba sedanjega družbenega obdobja in temeljni pogoj za uveljavitev samoupravne družbe, ki jo uresničujejo in oblikujejo le kulturno bogati in razgledani posamezniki. Podan je bil pregled sedanjega dela kulturnih institucij, kritična ocena njihovega dela in analiza sedanjega stanja. Zasedanje ni bilo sklicano z namenom, da da neko avtoritativno sodbo in obvezna navodila za bodoče delo, temveč da soočijo ljudi s problemi in spodbudi k njihovem reševanju. Posamezne misli so take, da bi njihovo dosledno izvrševanje samo po sebi povzročilo kup novih problemov, poleg tega pa ne bi bistveno pripomoglo k reševanju starih.

Kakor je bilo pravilno ugotovljeno, da se institucije preveč zapirajo v ozke kroge, da jim do zdaj ni uspelo pritegniti širšega kroga ljudi, da imajo realne možnosti za svoje delovanje in popolno pokrivanje kulturnih potreb regije. Tako je bilo nepopolno raziskano, zakaj je do tega prišlo. Žal morajo danes posamezniki v teh institucijah porabiti levji delež energije za posle, ki sami po sebi nimajo nobene zveze s kulturo.

Nenehni lov za denarjem, gora povsem administrativnega dela, negotovost proračunskih sredstev, včasih prav ostro postavljeno vprašanje obstoja, to so faktorji, ki onemogočajo močnejše in bolj smiselno delovanje. Institucije so bolj ali manj zaprte, v njih je samoupravljanje čisto samo formalni obred v čast našega sistema, vprašanje pa je, ali nima to korenin prav v nenehni zunanji ogroženosti.

Če hočemo pritegniti širše množice v kulturne sfere, moramo najprej obračunati z nekaterimi pojavi, ki kakor senca spremljajo vse naše sedanje delo na tem področju. Razčlovečenje umetnosti se ne pojavlja samo pri nas, temveč je množičen pojav v vsej svetovni kulturni sferi. Pri množici komercialne literature, komercialnega programa televizije, filma in radia, ljudje kratko malo niso več prisiljeni zaradi krutega dolgočasnja sodelovati in sprejemati vsega, kar se na kulturnem področju dogaja. Kriteriji so se zaostri, žal pa se kvaliteta ni ustrezno izboljšala. Kolikor želimo stopiti pred delavce, moramo imeti jasen in kvaliteten program, ne pa neki čiru miru, ki ga malomeščan še prenese.

Prav nesmiselno je tolikšno poudarjanje angažiranosti. Dela, ki ne bi bilo angažirano, kratko malo ni. Postavlja se samo vprašanje, v kateri smeri je angažirano in kako je ta angažma podan. Naša družba je bolj ali manj demokratična, pa bi naj zato dopuščala čim večjo svobodo pri izbiri angažmaja. Na zasedanju se je izkristalizirala mnenje, da naj komunisti bolj zavzeto delujejo v domeni kulture. Mislim, da komunistov v kulturi že doslej ni manjkalo. Žal vemo, da vsako delo pri nas izpodbudi ogromno kritikov, intrigantov in podobne »golazni«, pa prav zato mnoge zrele in preproste zadeve pod vplivom avtorjeve avtocenzure pridejo na papir v oblaku fraz in izmikanih, tako da pritegnejo samo nekaj izredno potrpežljivih bralcev, nikakor pa ne množice, kot bi bilo zaželeno.

Morda bi razčiščenje pojmov v sami ZK sprožilo pravi aplavz dobre in problemsko bogate angažirane umetnosti. Menim, da bi bilo potrebno bolj poudariti racionalizacijo kulturnih institucij. Primeri, ko lahko kulturna ustanova reagira hitro, ažurno in dokončno, so, žal, še silno redki. Dogovarjanje, debate in podobno sicer preprečujejo hude ekscese, na drugi strani pa požirajo ogromno prepotrebne časa.

KULTURA V REGIJI

V tezah za razpravo o kulturi v regiji avtorji predvsem razglabljajo o financiranju kulturnih institucij v Mariboru. Tako na nekem mestu pravijo: »Zaradi tega se je pri raznih kulturnih institucijah razvila močna tendenca, da bi prišle pod okrilje republike oziroma republiškega sklada za financiranje kulturnih dejavnosti, ker tak način financiranja zagotavlja boljše in varnejše možnosti delovanja teh zavodov. Ker pa ima tudi republiški sklad

Edvard

Foto: B. Cerin

omenjena sredstva, je »prodor«² drugih kulturnih institucij vanj (v glavnem tistih izven republiških središč) izredno težak ali celo nemogoč.«³ Dalje pravi tudi: »Na vsak način je vprašljiv tisti del sredstev, s katerimi se v celoti ali z nekim fiksnim odtokom financirajo določene institucije v republiškem središču. Tak sistem a priori privilegiranih kulturnih institucij povzroča v nepriviligiranih nenehne polemike in napetosti, ki prav gotovo niso v prid njihovemu umetniškemu poslanstvu — takšna situacija gotovo ni v interesu slovenske kulture.«

Koncept bi si prej ali slej moral zastaviti vprašanje, ki je že ves čas prisotno in obravnavano na vseh nivojih: kaj je nacionalnega pomena, kaj je »vseslovenskega«⁴ značaja in kaj ne. Ali če govorimo z aspekta »upravne sheme«⁵: kaj je republiškega in kaj občinskega značaja. Iz tako zastavljene alternative bi šele lahko govorili o vrednotenju in financiranju kulture v regiji. Stavček: »ne vrednotijo pa se programi in kakovost dosežkov«, je vsekakor premalo za kompleksno dojetje in razumevanje.

Tudi ni popolnoma jasno, zakaj so sestavljavci tež vtkali misel: »Zveza komunistov se seveda ograjuje od vseh variant nacionalistične miselnosti.«⁶ Zdi se mi, da kakšnega nacionalizma mariborskim komunistom doslej še ni nihče očital. Niti zavezanosti »nacionalnemu čustvovanju«⁷ ni bilo mogoče opaziti. Na splošno je mogoče o tem delu kon-

cepta reči, da je »enodimenzionalna«⁸ pa odpira možnosti za širše pritegovanje, kot na primer: »Maribor ni z Ljubljano za primat na Brnjo, ampak si želi izboljšati položaj, ki bo ustrezala političnim potrebam.« Takega značaja so tudi drugi primeri itn.

KULTURNOPOLNA PROBLEMATIKA

Teze za razpravo o tem vprašanju so: »... Zveza komunistov, organizacije in družbeni organi: vsi ste obveščani samim sebi pa časni ocenami njihovega delovanja. Komunistov se mora nenehno biti, (v najširšem pomenu besede) optimalno objektivno. Bojim se, da je v tem staskavem stroju občil, ki bi jim na svetonomnost in in samostojno delovanje katero se že ves čas borim. Komunistov bojuje z argumenti. Z argumenti v smislu sledenja. Komunisti — znanstveno-pedagoški na različnih področjih morajo biti, če imajo zato seveda odgovornosti. Takšen modus nje s nujen; družbena reforma mora biti korelat.«

Nikakor se ne moremo strinjati s Katedra, prav gotovo zaradi tega, ki jo berejo, ne more odločiti. Tribuna, ki je izrazito študentski vidik bi moralo biti uredno vneseno? I. Ves čas se borimo za delovanje drugih študentov. Slučajno tega vidika nikakor ne moremo, na nekakšnem srednješkolskem vidiku ne more biti merilo, če kljub velikemu številu bralcev ne more in ne sme biti avtentični in kontinuirani p...

resnica človeka

MESKO KIAR

Mala galerija sept., okt. Ljubljana IX., X. 1968 (trinajst barvnih akvatint)

Iz najglobjega bistva nastajajo lepota slikarskih del mladega Meska Kiara; je, kot bi prišla iz narave, kot bi bila iz onostranskega mišljenja. In vendar je v vsebi del obup nad človeškim zlom, ki realistične podobe narisane s globoko simboliko, simbolikov sveta.

Ceprav so vprašanja glede izoblasti in filozofiji zelo sporna, ima literarna umetna filozofija moč filozofske in ne tudot, za slikarska dela Meska Kiara, ki snovi izrazito filozofskega z barvnimi akvatintami skriva v z grobo brezupnim razporeditvami hkrati trpljenjem.

Nekoga obglavljajo. Avtor jup... Ze ob pogledu na v križ uje...ski substanci občutje groze, da njuje: »Njegove misli presejajo...vo.« Človeku je treba torej...ne odsejajo samo dela teles...kire odstrani tudi vse misli, ...vzdigovali. Vsi ljudje ne ...brez glave si mnogo prijetaj...podoben prizor. »Na, pošast...telja.« Kako boleča turobnost...sami človekovi biti. In podn...žbljev v podplate, da bo hitj...križev je čudno mračna, nev...se ne dotakne z neokusnim...vzkliknil: »Kako lepo!« Dotk...psihomotorike, da mu mislitiz...spoznati ničevost nekaterih...Obisk razstave je umik od vsi...stor: z mračnimi podobami, j...pa čeprav vedno znova hodj...človeku dogodi katarza, ne se...

Aristotelu, pa vendar katarza, pojmovana kot umik iz mrgoleče pojavnosti, težko padajoče nesmiselnosti, ki je v marsičem. Obisk je dogodek — ne navaden, temveč nad svojimi možnostmi delujoč dogodek.

v znamenju trikotnika

SKUPINA LKB SAMO V ORGANIZACIJSKEM SMISLU
(Odgovor k pripisom pod mojim sestavkom V ZNAMENJU
TRIKOTNIKA, objavljenim v 1. št. Katedre)

Ko sem pred tremi leti organiziral prvi LITERARNO GLASBENI VEČER, sem upošteval željo mnogih mladih ustvarjalcev, ki niso imeli možnosti javnega nastopanja. Skupina LKB obstaja samo v organizacijskem smislu, nastopa lahko vsak mladi ustvarjalec, in povsem prostovoljno. Zategadelj o kakšnemkoli skupnem filozofskem nazoru skupine ne moremo govoriti, ker so dela naštopajočih dokaj heterogena. Organizirati literarni večer v Mariboru, se pravi, sprejeti nevhvaležno nalogo, ki je združena s finančnimi in drugimi problemi. Poudarjam, da so bili naši nastopi vedno dobro obiskani, kar je nedvomno priznanje, če pomislimo, da literarne večere starejših književnikov v Mariboru obišče 10 — 15 ljudi.

Z nami sta letos maja nastopila v kazinski dvorani tudi gosta iz Ljubljane: Dane Zajc in Pavle Zidar. Tudi Tone PARTLJIČ je povsem prostovoljno nastopal, da se je distanciral, sem izvedel šele po tem, ko je 24. sept. t. l. objavil prof. Hartman na kulturni strani Večera sestavek ESTETIKA VABLJENJA. Od Hartmana, kot glavnega urednika Dialogov, sem pričakoval samo spodbudo in oporo, nikakor pa ne javne graje, ki temelji na dokaj površnih informacijah.

Izjava tovariša Toneta Partljiča v Večeru ni povsem resnična (kakor tudi ne temelji na resnični podlagi Jančarjeva in Brvarjeva izjava). Pisci so se pred nastopom seznanili z obliko vstopnic in tudi z vsebino lepakov! Vprašanje je torej, če so si pred javnostjo (in sami pred seboj) resnično oprali roke?

Razpečevanje vstopnic ni »izključno delo Miroslava Slane«, kot so to pripisali pod moj sestavek v 1. št. Katedre brez moje vednosti. Vstopnice sta prodajala Peter Klasinc in Jože Kamovec, bba študenta na filoz. fakulteti v Ljubljani. Večera ni priredila Katedra, ampak skupina LKB. Jančar, Partljič in drugi bi morali podati svojo izjavo, češ da nimajo nič skupnega z LKB, pred nastopom, da bi lahko izbrali druge mlade avtorje... Imenovana(i) pa sta (so) brez kakršnihkoli pripomb prostovoljno nastopila(i)! Lepake in dvorano je plačal odbor ZS Maribor! Torej samo: PLACAL! (Odboru: hvala — se pripravim!) Izjavljam, da prevzamem vso organizacijsko odgovornost literarnega nastopa. Za vsebinsko plat pa odgovarja vsak avtor zase, kajti že v začetku sem poudaril, da je skupina povsem heterogena.

Miroslav Slana

TA SESTAVEK OBJAVLJAMO NA AVTORJEVO VZTRAJNO SKLICEVANJE NA ZAKON O TISKU.
S tem zaključujemo polemiko.

kovač vojnin-chubby

Vzorec ustvarjalnosti deklasiranih elementov

oda kulturni revoluciji

tri cipe stoječe na vogalu
diskutirajo o
SOCIALNIH PROBLEMIH
ter o še pomembnejših
POLITICNIH SPREMENBAH
prva cipa pravi
s smrdljivimi pijanci pa že ne
pa je prišel buržuj z avtom in jo vzel
bil pa je že star
in mu sploh ni več stopil
tako je bila buržujka ob užitek in zaslužek
ko se je to ponovilo še dvakrat
je crknila od lakote
PRAV JI JE!
druga cipa je dejala najboljši so obrtniki
pa je dobila mizarja
in bil je skop
in njegova žagovina jo je
opraskala po riti
PRAV JI JE!
tretja pa zavedna
je imela na trebuhu vtetovirano
NAJ ŽIVI KULTURNA REVOLUCIJA!
in je objela lumpen-proletarca
in jo je pošteno potešil
saj je bil zelo krepak
potem pa sta v riu
skupaj pojedla golaž
TA JE BILA ZAVEDNA!

JAHAS NA PSU

ali ti rečem:
ti kerubinček
ki z glasilkami svojimi žgoliš
vigilijo »pasjega ansambla«
ali pa ti rečem:
tvoja usta so polna traminca
tvoje oči-so morje traminca
tvoj nos vonja po traminu
po starem dobrem traminu
iz kemičnega laboratorija VINAG-TALIS
ti še kar naprej čehljaš svojega piflija
po trebuhu —
kličem angelje na pomoč:
pridite s krepeljčki svojimi
ki do srčne krvi požgečkajo
odnesite tega prekletega psa
da se zagrizem
da se izgubim v preobilni masti beder!
rad te imam
ti moja pasja dušica kako utripaš
ob tretji uri popoldne ko je umri krist
s temperaturo 41 stopinj C utripaš
ampak to je premalo za najno vročo pomlad
na psu —
prinesite venec prinesite venec
naj bo mogočen kot eiflov stolp
naj bo dolg kot daljnovod dravograd—lendava
ko bo pogreb
ah saj je že čas
čas dš pokopava staro
in rediva nekaj karkoli novega
kar ne vonja po pasji spermii
bodiva ogenj jekleni
bodiva prometni znak na križišču: rdeča
rdeča demonstrirajva nad najinimi grehi —
živela ti rdeča
živel jaz živel on
živeli mi živeli vsi rdeči ki so padli
v vojni trojanski —
orfej je laž afrodita je laž
samo midva sva velika nekaj ali KARKOLI
čakava ko dežuje
čakava ko ne dežuje
čakava ko se pripravlja k dežju —
žejen sem žejen žejen žejen

Spomin

Foto: I. Premak

ti moj jušni koncentrat
greva kovanje brat
si odličan akrobat
kombinat celibat
vrat osat
at t—
i secirnica mojih živcev
vrži že vendar tega prekletega cucka iz postelje
in mi povej
ali si frigidna ali nisi frigidna

malen« (financiranje), kjer
pravo in obdelavo. Konču-
en sami sebi zadostno ugotov-
ar nima namena tekmovati
kurnem in prosvetnem pod-
kati lastno družbeno fiziog-
rem mesta in širšega območ-
ilugi tu zgoraj navedeni ci-

TRINA IN IDEJNOVZGOJNA LABCIL IN PUBLICISTIKE

ranju na nekem mestu pravi-
fruge družbenopolitične or-
arne smejo prepuščati sred-
l pa se zadovoljevati z ob-
ukloniranja. Zveza komu-
ojati, da bo vsebina sporočil
de objavljeno, posredovano
vnda bo mobilizirala...
vskrita težnja po takšnem
stven način odvzema av-
vrojenje svoje politike, za
oem za to, da se Zveza ko-
ne pa s svojo avtoriteto.
le v težah zabeležene misli:
pedagoški delavci, strokovnjaki
aktivni marksistični pu-
elementarne psihične spoli-
ne sposobnosti v občilih je
pebuje tudi ustrezen idejni

ni s tezo:

delikega števila srednješol-
objljiati gradiva, kot ga lahko
dski list. Na ta pedagoški
iši vseskozi pozornost. Zakaj
da bi družbena akcija ma-
lako mesto, kakor jo ima
v Sloveniji in Jugoslaviji. S
zavestno pisati in urejati
ke nivoju. 2. Tak pedagoški
je Katedra študentski list,
srednješolcev. Struktura
nemogočati naše težnje po
nosti v »sferi duhovnega«.

MARIJA SVAJNCER, ml.

meške krutosti

aludna in hkrati močna je
govenskega slikarja Meška
ne daljave pred opazoval-
stva nastalega v človekovi
del opaziti tujo brezupnost,
krutostjo... Ze to, da so
e središču križev, kaže na
kov kateri se zrcali dvojnost

filozofije v umetnosti in umet-
nan mnogi filozofi trdijo, da
ozkega značaja vrednost sa-
liti umetniško delo, bi lahko
ar trdili, da je njegov pristop
ga značaja. Ze podnapisi pod
va v sebi tendenco, obarvano
olajšem, brezizhodnostjo in

je porabil zelo mračne barve.
je prizor se porodi v možgan-
e, da podnapis še vse to stop-
egji naš okvir ravno za gla-
j okajati glavo. Saj mu s tem
esa mesa in krvi, ostrina se-
e, to se rojevale in previsoko
majo višin. Zato pa: »Tako
etral, mislec.« Tudi tukaj je
st, živujem ti svojega prija-
na tonija, kakšen nesmisel v
ina? »Zakaj bi mu ne nabili
itra dosegel cilj?« Tudi barva
evjetno sprejemljiva; človeka
m psegom, da bi poskočil in
otme se njegove psihe brez
iti, ustavi ga, da mu možnost
n dogdov.

vslednosti v razsvetljen pro-
je nekaj višjega, je enkrat,
disa slike do slike. Morda se
e sta tista, ki jo poznamo po

kako sem bruc doživel maribor kot internacionalno mesto

Zalostno, pa vendar je res. Greš po cesti in vidiš, kako kopljejo jarek. Postojiš in prisluhneš. Na uho ti udarjajo same »srbohrvaške« besede. Stopiš na avtobus: »Brate, je si li čuo...?« Napotiš se v šolo, višjo šolo; tu je bodočnost, tu je naša slovenska inteligenca. Toda ne bodi naiven. Slovenec je v manjšini; le gruča jih je. Začudene so jim oči, vprašujoča ušesa. Pot te zanese v študentski dom in vprašaš: »Prosim, kje je uredništvo Katedre?« Bujna vratarka študentskega doma ti odgovori (seveda moraš imeti srečo, da te sploh razume): »Neznam!« Ustaviš se pred filmskimi reklamami, nekdo te sune v rebra. Ozreš se in vprašaš: »Prosim?« »Gospodin, šprehen zi doječ?« No, sedaj je pa dovolj. Prekipi ti: »Ne! Pa tudi srbohrvatsko ne!« Če se ne bi rad prepiral v »jugoslovanščini«, ti ne preostane nič drugega, kot da mirno greš dalje. In rajši gledaš kar naravnost, ker se ti iz vsake trafike, kioskov... režijo razni X-100 romani, Plavi vjesnik, Arene in številna druga »čtiva«.

Na koncu ne veš več, kako bi govoril. Slovensko? Ali srbsko, da te razume ves svet? In ravno to je narobe. Naša »natakarska« zavest nam tako leži na tilniku, da hočemo vsakomur ustreči in se mu prilagoditi. Raje govorimo s slehernim v njegovem jeziku, da mu ne bo težko in se bo lažje znašel. In nazadnje smo morda celo ponosni, da znamo toliko »tujih jezikov«. Saj. Ampak vprašanje je, kako bi bilo, da je stvar malo zamenjana. Nazadnje se nam ti bratje smeji v brk; zakaj pač bi se naj učili slovensko, ko pa vsak drugi Slovenec zna naš jezik.

Torej, bodimo ustrežljivi, študirajmo srbohrvaščino, kupujmo slovarje, berimo klasična dela od »ertanih« do... itn. Ne pokažimo, da bi vsaj v Sloveniji radi govorili slovensko. Zavedajmo se, da smo inteligentni, vsestranski, napredni, da »znamo«.

Seveda pa moramo pri vsem odmisлити eno stvar. Da smo veliki tovarni osli. Sicer bi se nam že odprle oči in bi nas postalo sram. S. S.

socialistični duh na naših srednjih šolah

Mnogokrat sem se vprašal, po čem se na naših šolah opaža, da so socialistične. Morda po tem, da nimamo verouka? In da imamo sociologijo in marksistično filozofijo? Vse premalo smo angažirani mi mladinci in v enaki meri naši tovariši profesorji. Vzemimo marksistični krožek. Kot je splošno znano, je zanje bilo majhno zanimanje, komaj sedaj se situacija malo popravlja. Zakaj? Zato ker:

1. Dijake odbija strokovna terminologija in se dolgočasijo.
2. Ker so pokazali zanimanje, pa v delu krožka niso našli zadovoljivte svojih želja
3. Ker krožek sploh ni bil organiziran. To pa je tudi tisto, kar očitam tovarišem profesorjem-komunistom, našim pedagogom. Mentorstvo lepo naprtijo filozofom ali sociologu in ostalo jih ne skrbi. Zavedati pa bi se morali vsi komunisti profesorji, da je naloga profesorja sociologije, fizike, slvensčine itn., organizirati in sodelovati z mladimi. V marksističnem krožku in drugje. Mnogi pa za to sploh ne vedo. Mnogi so člani ZK ne da bi vedeli, kaj je njihova naloga, mnogi niso bili na sestanku partijske celice že leto, in zakaj? Ker tudi delo partijske celice ni organizirano. Vse to vidijo mladi tisti ki so v ZK, in tisti, ki želijo postati novi člani. To jih odbija. Taka pasivnost ni prav nikakršna vzpodbuda za vstop v ZK. Kaj bi vstopali v ZK, saj še ti nimajo zadosti dela, na sestanku pa tudi ne bom hodil dremat. Na srečo ni povsod enak položaj. Kjer pa je, je treba stvar razčistiti, postaviti novo vodstvo, ki bo delalo in to ne le na papirju in besedah, temveč dejanjih. IGOR ZORIC

Mladost

Foto: I. Premzl

ZK je dobila nove člane

V soboto, 12. 10. 1968, je bil v domu družbenopolitičnih organizacij v Mariboru sprejem mladincev in mladink srednjih strokovnih šol v ZK. V vrste ZK je stopilo okoli 150 mladih, ki so s tem, da so dobili izkaznico ZK, sprejeli na svoja pleča novo, veliko odgovornost.

Ob tej priložnosti sem nekaterim novim članom ZK postavil vprašanje: »Zakaj si stopil v ZK?«

Najprej mi je odgovorila Marjana Troha, dijakinja IV. letnika medicinske srednje šole: »V ZK sem stopila zato, da bi s svojim delom vsaj delno pripomogla njenemu razvoju in da bom, kolikor bo v moji moči, pomagala delavskemu razredu za dosego njegovih ciljev.«

Franc Drogenik iz IV. letnika TSS je odgovoril tako: »ZK je najnaprednejša in humana organizacija v naši državi, čeprav bi se moralo v njeni notranjosti še kaj spremeniti. V ZK sem se vključil zato, ker se v bistvu strinjam z njenimi načeli in ker hočem pomagati pri širjenju napredne misli in ideje.«

Zvonko Cof je dejal: »V ZK sem se že od nekdaj želel včlaniti. To pa zato, ker imamo v vodstvo in tovariša Tita popolno zaupanje, in ker vedno najde pravilno rešitev iz še tako neugodne situacije.«

Sekretar mladinskega aktiva TSS Janko Škrilec pa mi je povedal tole:

»Ze mama in oče sta dolgoletna člana ZK. Vzgjajala sta me v duhu miru in pravičnosti in pod tem vplivom sem tudi jaz postal član ZK.«

Takšne so torej izjave novih članov. Če bo pa vse, kar so povedali, tudi držalo, bomo še videli. Zvone Lebar

O konfuzni resnici in provincializmu

ZIVEL PRIMITIVIZEM! Tako bi se lahko glasil naslov članka, ki nam menda prinaša resnico o hausbalih. Ne mislim se spuščati v diskusijo o tem, ali je članek, ki je bil objavljen v prilogi mariborskega dnevnika VEČER, resničen ali pa je prinašal lažno sliko iz ust hvalešavih prepotentnežev. Ne! Opozoriti hočem le na nekaj idej, ki so po mojem mnenju vse prej kot pa ideje večine mladih ljudi, ki se borijo za vsakdanji kruh in ki jim je prvi smoter v življenju doseči nekaj z delom in z znanjem in so torej kot take difuzne in hkrati izražajo dobršen del primitivizma.

Opozorjam, da nobenega od prizadetih, ki so sodelovali v pogovoru, ne poznam, ker se javnosti niso predstavili s polnimi imeni, in upam, da tako ne bom nobenega razžalil ali javno oblatil njegovih idej.

Mitja, Anita, Iztok, ali se vam ne zdi, da ste s svojo teorijo o sproščenosti in odkritosti na hausbalih zašli v kalno vodo. Vaša ugotovitev je negacija moralno etičnih vrednot naše družbene ureditve, če se človek lahko obnaša sproščeno samo v zaprtem krogu prijateljev. Ustava daje slehernemu državljanu pravico do svobode govora in možnosti, da v čim večji meri izraža spontano in nedeterminirano svoje ideje. Vi pa trdite, da se da v zaprtem krogu čisto drugače pogovoriti in s tem že dokazujete, da so vaše ideje nesmiselne in konfuzne in da si jih ne upate pred vsakomer in kjerkoli zagovarjati. Pa še nekaj! Ljudje s krinko v naši družbi niso zaželeni, še več, nevarni so ji. Navdušen pa sem tudi nad idejo, da vas starši vzgajajo za to, da ne bi drugi o vas oziroma o njih govorili kaj grdega, ne pa zaradi vzgoje same. O, mati, kako kruto te je sodil sin. Toda mama, razumi, da počenjam in govorimo stvari, ki bi se jih pred tabo in pred vso družbo z rdečico na licu sramovali. Danilo, ti si odlični opazovalec družbe, da lahko tako hitro in jasno daješ sodbe o njeni strukturi. Devetdeset odstotkov!? O, ljuba preproščina!

Pravilno, Mitja, Maribor je provinca! Se spominjate, dragi prijatelji, ko je nekoč napovedovalec ljubljanske RTV dejal, da je vse razen Ljubljane provinca. In kakšno razburjenje se je razleglo širom po naši domovini. Sedaj pa neki prenapeti mladenič izjavlja, da je Maribor provinca, za dokaz pa navaja svojo pijanost. Saj ti ne oporekam, slaven si, dober glas pa seže v deveto vas. Zato pa še ni rečeno, da je Maribor provinca, čeprav se ti po logičnem sklepu imaš za provincijalca. Posebno pa me veseli, da tako jasno ločite vse naravno in sproščeno od izumetničenega in nenaravnega. Živela preproščina (naravna si namreč)! Peter, ti pa s svojimi trditvami spravljaš v zadrego svoje prijatelje. Kaj se ne skrivate tudi vi, da bi se bolj sproščeno obnašali in se niso samo starejši v svojih mladih letih? Oni so se torej skrivali zaradi opravljanja, vi pa zato, da ne bi kdo zvedel za vaše skrivnostne pogovore in seveda tudi »dejanja«. Ne, vi se ne bojite opravljanja, samo bojite se, da bi kdo zvedel za globoko filozofijo vaših pogovorov. Bojite se, da bi vas kdo videl brez maske. Kakšno opravljanje nekli! Toda tvoji prijatelji, Peter, so trdili prav nasprotno. Živela konfuznost, nobeden ne ve, kaj bi rad, eden tolče po drugem.

Skoraj bi pozabil! Dušan, brez dvoma, takšnih orgij kakor ste jih opisali na koncu vaših globokoumnih razglabljanj o hausbalih in provincah, se udeležujejo samo takšni, ki niso končali osemletke. Seveda pa si s tem postavil svojega sogovornika Danila na enak mentalni nivo, kakor nekoga, ki ni bil sposoben dokončati osemletke. On je namreč trdil, da bi na takšni orgiji sodeloval. Vi ostali, ki pa ste dali zelo neodgovorno izjavo o orgijah, na katerih sodeluje mariborska smetana, o vas pa bolj ne govoriti. Proti opravljanju ste, pa vendar opravljate. O konfuznost, precejevanje sebe in ljuba preproščina!

Samo to še. Če so vsi vaši pogovori takšni, kot je bil ta, je bolje, da se skrivate. Pravzaprav se morate skrivati. Opravljanje pa je za »stare kufetarce«, pa ne za mladino.

Ponavljam, da se nisem dotaknil glavnega problema, ki ga članek obravnava, temveč sem hotel pokazati na nezrelost tistih, ki so razprav-

ljali o stvari, predvsem z osebnega stališča, ki so neprimerno posploševali in niso prišli do nekkih določenih sklepov, ki bi lahko veljali vsaj za večino mladih ljudi.

Andrej Dolinar

Iskanje brez najdb

Skoraj v vsakem mladem človeku je prisotna želja po dejavnosti (točna omejitev na področje, kjer bi se naj odigravala, v tem primeru ni nujna), prisotna je neke vrste potreba po spremembi. Tovrstne misli se niso porodile čisto slučajno, temveč kot posledica sprejemanja različnih izjav mladih ljudi.

Zgolj naključje je bilo, da smo slišali po radiu Zagreb oddajo o tem, ali je dovolj poskrbljeno za izkoriščanje prostega časa mladih ljudi. Tudi po raznih časopisih smo lahko našli na takšna in podobna vprašanja. In odgovori? Prav tu so tiste zanimive točke, zaradi katerih so se pojavile uvodne misli. Mladina je nezadovoljna. V takšnem kulturnem centru, kot je Zagreb se mladostnikom vedno znova postavlja z besedami izražena misel: »Saj pravzaprav nimam kam iti.« Prav pred besedico kam bi se bilo dobro dlje časa zadržati. Ali ni v mestu (bodimo poštejni in začnimo s kulturnimi ustanovami) dovolj gledališč, kinematografov, razstavnih prostorov, koncertnih dvoran? Zagreb ima svoje mladinske klube, plesne dvorane, amaterska društva. Krievično bi bilo obravnavati samo Zagreb in pozabiti na naše mesto. Tudi Maribor se lahko z marsičem pohvali. Zakaj torej odgovor večine vprašanih: »Nimam kam iti.«

Glede mariborskega primera bi lahko kdo rekel, da mladi ljudje res nimajo svojega osrednjega prostora. In Klub mladih? Mnogim ljudem ne ustreza, toda ali si ga niso prav mladi Mariborčani po svoje oblikovali in ponesli njegovo ime in slavo v »svet«?

Brez kakršnihkoli olepševanj si je treba priznati, da je poskrbljeno za izrazo prostega časa mladih ljudi. Toda je že tako, da je mladega človeka težko zadovoljiti, mu težko nuditi tisto, kar bi želel. In prav v tem grmu tiči zajec. V mnogih primerih mladostnik sploh ne ve, kaj hoče. Jasno se zaveda, da nekaj mora storiti, nekam ga vleče; zanje je značilna zaletavost, goščastost in hitra ohladitev, ne ve pa, kje je mesto ustalitve. V zadnjem času smo lahko veliko brali o hišnih zabavah, ki pa jih tudi udeleženci sami ocenjujejo na zelo različne načine. Torej tudi te zabave niso tisto nekaj.

Problema tako še vedno nismo razčistili. Lahko bi ponovili začetne stavke na nekoliko spremenjen način. Mlad človek ve, da mora nekaj storiti, pa ne ve kaj, ve, da mora nekam oditi, toda ne ve, kam. Takšne pare spoznanj bi lahko navajali v nedogled. Kot enega izmed vzrokov bi bilo mogoče navesti sodobni čas, kar pa bi zvenelo skromno in bi pomenilo, da se hočemo razglabljanju ogniti z enim samim pojasnilom.

Notranja nuja mladega človeka se zrcali tudi v njegovi družbeni angažiranosti, ki je v današnjem času še posebej problematična, vendar smo se danes skušali dotakniti stiske, ki se poloteva našega mladega človeka; tistega, ki ga je mogoče srečati pred kinom, v Dominu ali pa v parku. Ta razmišljujoči subjekt se išče, želi priti do najdbe svojega mesta v svetu, je v marsičem premalo zavzet, drugod spet pretirava, JE MLAD.

MARIJA ŠVAJNCER, ml.

zakon nasilja

Če čitamo dnevno časopisje, vidimo, da je iz dneva v dan več naslovov, iz katerih odseva gnusnost in nizkost dejanj, ki jih članki opisujejo. Na katere naslove mislim? Na naslove kot so UMOR NA SODNIJI, STRELJAL NA SODNIKA... Vedno, kadar preberemo tak naslov, se nam sama po sebi začnejo postavljati vprašanja. Ali v naši socialistični družbi še vedno velja zakon sile, zakon močnejšega? Kdo je varen pred nasilnimi? Ali je nekaj tednov oziroma mesecev dovolj velika kazen za grožljane in kratičelje osnovnih državljanjskih pravic, ki nam jih zagotavlja naša socialistična demokratična ustava?

Nič koliko je še vprašanj, ki pa za nas trenutno niso tako zanimiva. Za osnovo našega razglabljanja si postavimo samo eno vprašanje, in to: KDO JE KRIV, DA MED MLADIMI VELJA ZAKON NASILJA?

Na to vprašanje nimam namena odgovoriti naravnost, ampak bom zastavil nekaj retoričnih vprašanj, ki nas bodo vsaj po mojem mnenju pripeljala do želenih sklepov. Zato sprašujem, ali na mladino ne vpliva kvarno, če iz dneva v dan čita v časopisih dramatizirane in romanizirane opise hudih kaznivih dejanj? ALI ne vlivajo poguma nasilnežem članki, ki opisujejo v nabuhlem in izumetničenem stilu napade na uradne osebe, celo na sodnike? ALI ne bi bila v primerih tako nizkosti dejanj dovolj samo informacija ali strogo verodostojen članek?

To je bilo nekaj jasnih vprašanj, ki so nas prav gotovo prisilila k razmišljanju. Toda to je bilo le nekaj s področja dnevnega tiska, ki pa danes niti nima tako velikega vpliva na mladino kakor poplava stripov in drugih primitivnih komercialnih romanov. Toda pustimo sedaj to že tisoč in enkrat načeto, pa le malokdaj končano temo o stripih in primitivizmu, in poglejmo raje, kaj je proti mladim nasilnežem že uredila mladinska organizacija sama. Če mislite resnično pogledati, kaj je naredila organizacija mladih, da bi preprečila nasilje med nami samimi, lahko rečem, da ni kaj videti, ker mladinska organizacija ni naredila ničesar. Morda se ji ta problem ni zdel dovolj prezenten v današnjem času, ker so vse takšne in podobne probleme gledali preveč enostransko torej s strani srednješolcev, med katerimi ta problem ni tako živ kakor pa med delavsko in predmestno kmečko mladino. Ponovno se sprašujem, ali mladinska organizacija nima »orožja« in moči, da bi se obranila tistih nekaj grobjanov, ki ji kratijo uspehe in predvsem uničujejo zabave in plesne. Vse to se nam seveda zdi malenkostno, če nekdo zagrozi drugemu, da bo na najbolj nehuman in prostaški način obračunal z njim, če ne bo sprejmenil odločitve, ki je večkrat nepomembna. Zavedati se moramo, da bodo ti ljudje odrasli in da bodo brez pravega usmerjanja postali nasilneži, ki jim ne bo strah groziti niti uradnim osebam, kaj šele nam navadnim zemljanom. Zato sem mnenja, da bi mladinska organizacija morala najti način, da bi na čimbolj human način poskušala spraviti takšne ljudi na pravo pot, in s tem koristila njim samim in celotni družbi.

TODA mladinska organizacija ni edina pristojna, da rešuje ta problem, ki se že dolga leta kot temna in do neke mere neizpovedana bol poraja med mladino. V času, ko se dosledno borimo zoper vsako nasilje v svetu, pa dopuščamo, da ostaja problem nasilja nerešen med nami samimi, in to med mladino, ki se razvija v bodoče nosilce idej in težej, ki temeljijo na humanosti in plemenitosti sphernega člana naše socialistične družbe in ne dopuščajo, da bi peščica ljudi po nehumanu poti, fizični ali politični, kratila svobodnim državljanom pravice.

TOMAŽ KŠELA

nas ne zanima sedanost?

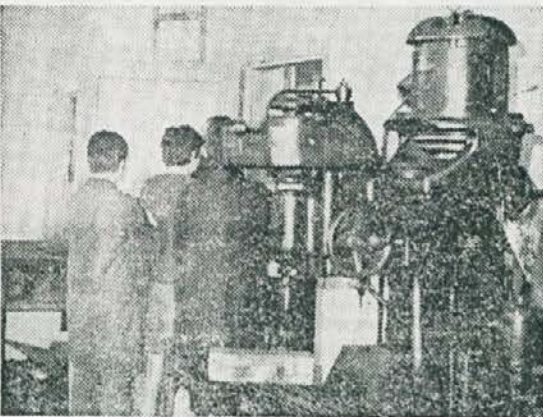
Opazam, da naši mladinci in mladinke ne sledijo dogodkom v svetu in doma. Ne vem, zakaj je temu tako, morda nas ne zanimajo, toda čas, v katerem živimo, bi nas moral zanimati. Srednješolci, ne vsi, le določeni del, postajajo otopeni in slabo informirani o dogodkih in mednarodni politični areni. Ko slišijo besedo ekonomija in polarizacija, imajo stvar za dolgočasno, o kateri že vse vedo in ne morejo zvedeti ničesar novega. Za primer bom navedel predavanje o CSSR, ki je bilo v klubu mladih. Bil sem na tem predavanju. Klub je bil nabito poln, toda le do šestih, ko se je začelo predavanje. Takrat se je klub izpraznil. Dragi mladinci, ali res že vse veste? Tovariš Cepič je predaval le 26. mladim poslušalcem? Čemu tako nezanimanje? Ali smo premalo izobraženi, da bi sledili predavanju? Ali so predavanja premalo kvalitetna, morda nimamo časa? Vsi trije vzroki vplivajo na obisk. Včasih je že tema razgovora takšna, da si misliš: kaj bi se šili, to je za učene ljudi. Ali pa naletiš na predavanju na laika, ki ti ne zna razložiti malo tehtnejšega vprašanja, in človek izgubi voljo in upanje, da bo zvedel kaj novega. Glede časa pa tole: večina ga ima dovolj, dovolj za posejdanje v Dominu, dovolj za marsikaj manj zanimivega, kot je šola. Kvaliteta referenta je velikega pomena, zato npr., delavska univerza in dom JLA vabi le dobre strokovnjake. Obisk je temu primeren. Nekdo bo dejal: niso vse samo predavanja. Človek se sam izobražuje! Vem, da je to res. Ampak na predavanjih je možen odkrit dialog, kar pa omogoča izmenjavo mnenj, poglobljanje znanja itn.

Sicer pa: mladine ne zanima toliko teorija preteklosti, ampak praksa sedanosti. Vendar po obisku predavanj so-deč, nas ne zanima dovolj.

Mitja Hren

konferenca ZM na TKŠ ruše

Dne 10. 10. 1968 je bila v prostorih tehniške kemijske šole v Rušah redna letna konferenca zveze mladine. Sejo je odprl predsednik komiteja zveze mladine na TKŠ v Rušah, tov. Miro Mele. S svojim poročilu, ki ga je nato podal, je grajal neaktivnost nekaterih sekcij njihove organizacije. Zaznaven uspeh je dosegla le športna sekcija. Kulturna skupina je pripravila kulturni program za ostarele v Viltužu. Tudi klub OZN ni delal, in to zato, ker ni imel sodelavcev. Pomanjkljiva je bila tudi idejna vzgoja. Marksistični krožek je doživel popoln neuspeh.

vhod v sušilnico

Foto B. Cerin

V času pred konferenco se je šolsko vodstvo ukvarjalo z velikim problemom, kam namestiti nov razred. Tehniška kemijska šola je imela doslej vsako leto 7 oddelkov. Letos pa je moralo vodstvo šole zaradi izredno dobrega uspeha dijakov 3. letnika uvesti še eden 4. letnik. Ta »odvečni« razred so začasnoma namestili kar v kleti. Na dan konferenca pa so se začela preurejevalna dela v prostoru za laboratorijsko tehtanje, kjer bo v bodoče nameščen novi 4. letnik. Vendar takšne rešitve ne moremo sprejeti, je dejal tov. Mele v svojem poročilu. Nato so sledila poročila predsednikov ostalih sekcij. Iz programa mladinske organizacije za leto 1968/69 smo lahko razbrali večjo aktivnost na kulturnem področju.

Bogo Cerin

Sklepni slavospev

Dragi bralci! Poglejte, kako si Katedra predstavlja svobodo tiska. V ta okvirček lahko vsakdo nariše ali napiše, kar želi. Ne bojte se, nihče vas ne bo klical na odgovornost. Pogumno na delo!

**ODPIRAMO MEJE, KER
MORDA UPAMO, DA BODO
PROBLEMI ZAPUSTILI TO
DEŽELO (RATKO OROZO-
VIČ)**

**kje se bo
začelo?**

Dr. Stannard je v svoji najnovejši teoriji o vesolju rekel, da nas po vsej verjetnosti obkroža neko drugo vesolje, ki je pravzaprav popola odsev našega in kjer čas teče nazaj. Torej bi ti prebivalci antivesolja postajali vse mlajši, življenja bi se končala v rojstvom in starši bi vedno preživeli svoje otroke...

Dr. Stannard je v svoji najnovejši teoriji o vesolju rekel, da nas po vsej verjetnosti obkroža neko drugo vesolje, ki je pravzaprav popola odsev našega in kjer čas teče nazaj. Torej bi ti prebivalci antivesolja postajali vse mlajši, življenja bi se končala v rojstvom in starši bi vedno preživeli svoje otroke...

Prej kratkim smo odkrili antivesoljni »Večera«, v katerem smo prebrali zanimiv nekrolog za tovariša Janeza Kovarja:

V mariborski porodnišnici se je danes dva tedna prepozno rodil zaslužni tovariš Janez Kovar.

Iz smrti je prišel pred skoraj 70 leti, točno 8. maja 2038 na mestnem pokopališču na Pobrežju. Njegovi starši so se že rodili in tovariš Janez Kovar je bil eden redkih članov akademije za znanost in umetnost, ki so to leto prišli iz smrti.

V svojih ranljih letih ni veliko delal, zaradi rane na prsni, ki jo je dobil v vojni. Po sedmih letih, ko je bil star komaj 62 let, so mu ob slovesnosti na akademiji znanosti in umetnosti odvzeli naslov akademika. Pred odzvetom so imeli v njegovem klubu majhno slavo, na katerem je bil tudi znani romaniopisec Nikola Šoštarčič, ki bi ga naj že v kratkem izključili iz društva pisateljev. Pozneje je posvetil veliko časa in sposobnosti mentalno prizadetim. Čez nekaj let pa mu je država vrnila podjetje njegove družine, seveda s precejšnjo izgubo. Njegovo podjetje je cvetelo, ko je bil v svojih srednjih letih, star okoli 36 let.

Medtem sta tudi njegova mati in oče prišla iz smrti in čez nekaj let se je njegova sestra Mica Kovarčič rodila s cesarskim rezom, in zato je njegova mati postala noseča.

S staranjem je Janez postal najmočnejši in je vstopil kot kapetan v vojaško bolnico s kroglo v svojih prsni. Med 5. svetovno vojno je bil ranjen, medtem ko je odvelk svoje komandirje na mrivo področje pod hudim ognjem sovražnika. Odlikovanje za hrabrost so mu odvzeli nekaj mesecev prej, preden je postal slaven heroj. Svojo vojaško karto je končal s tem, da so ga derekrutirali, takoj pa tem pa je izgubil diplomu pedagoške akademije, nakar je še pet semestrov na isti šoli dostudiral.

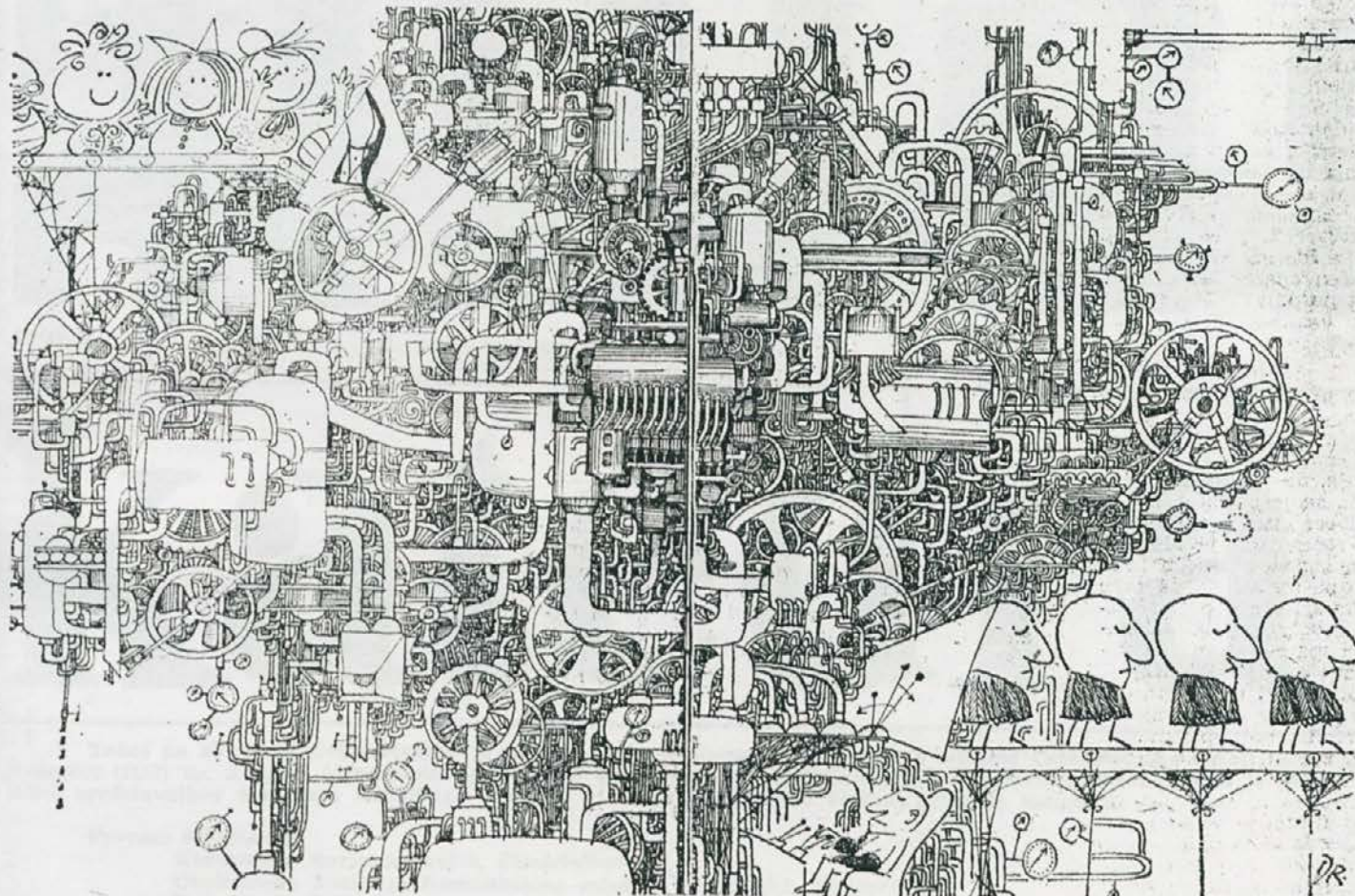
V gimnazij je pričel briljantno z odlično maturo, bil pa je tudi kapetan nogometnega moštva na šoli. Počasi se je učil vse manj in tudi kvaliteta njegove igre je vse bolj upadala. Po gimnaziju je odšel v osemletko, kjer je njegov intelektualni potencial vse bolj upadal, dokler se nekaj let pred svojim rojstvom ni pričel srečno igrati s peskom in vodo v otroškem vrtcu.

V res pozni starosti 12 mesecev je prenehal govoriti, malo pred tem pa je tudi nehaj hoditi. V svojih zadnjih mesecih je postal nezdržen in je povzročil svojim staršem mnogo neprespanih noči.

Malo pred njegovim rojstvom je mati odšla v bolnišnico, kjer so čez pet dni silili njegov zadnji jok. To se je zgodilo po nekaj krepkih udarcih doktorja z dlanjo po njegovih zadnjih plati.

Bil je samec, vendar je razdri dve zaroki. Pravijo, da bo podjetje prevzel njegov oče Francelj Kovar.

Priredil po humoreski R. J. Picklesa Nikola Šoštarčič.

MIROSLAV SLANA:
BLAZNONAPORNOJEBITIZIV
UNIV. prof. pomiva poscdo v kanadi
strojni tehnik pometa ceste na švedski
— pa zakaj —
pilot henry mcclennan nastopa danes kot pevka v enem izmed londonskih barov
ERICA SCHINNEGER dobitnica zlate medalje na olimpiadi
v portillu se zdaj imenuje ERIC SCHINNEGER
— pa zakaj —
VEŠMAMALEPOJEZIVETI
— pa zakaj —
reševalec je do smrti povozil otroka ko je peljal vinjenega sedemdesetletnika v bolnišnico na črpanje želodeca
— pa zakaj —
če ne bi EVA kradla JABOLK kaj ne bi ubil abela
KODIMOSDALAHKOGUMREMO — TUDIPAPEZNEMORE
ABSOLUTNOREČIKAJJE-NADRUGISTRANI

